Verohallinto
PL 325
00052 VERO

Asiantuntijalausunto

Eduskunnan hallintovaliokunta

4.10.2018

Viite / Diaarinumero
E 62/2018 vp / asiantuntijapyyntö

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Verohallinnon kirjallista asiantuntijalausuntoa Valtioneuvoston selvityksestä E 62/2018 vp: Komission ehdotus Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjäviraston (EPPO) kanssa tehtävän yhteistyön ja OLAF:n tutkimusten vaikuttavuuden osalta

Lausuntoa pyydetään erityisesti liittyen OLAFin yhteistyöhön kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa sekä OLAFin oikeuteen saada pankkitilirekisterin tietoja.

Verohallinto kannattaa yhteystyön tiivistämistä ja petostorjunnan vaikuttavuuden lisäämistä.

Verohallinnon näkökulmasta jatkoneuvotteluissa tulisi huomioida tietojenvaihtoa koskevien asetusten välinen suhde. Verohallinnon osalta Eurofisc yhteistyöstä säädetään Neuvoston asetuksen (EU) 904/2010 hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla X luvussa. Asetuksen 55 artiklan mukaisesti tietoja saa käsitellä vain asetuksessa säädettyihin tarkoituksiin mm. verojen määräämiseen, kantoon tai hallinnolliseen valvontaan, tulleihin ja verolainsäädännön rikkomisesta johtuvassa oikeudellisessa menettelyssä. Tämä tietojen käsittelyrajoitus tulisi arvioida ehdotetun asetuksen jatkovalmistelussa tai hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla annetun asetuksen muutoksissa. Tällä hetkellä Neuvostossa valmistellaan edellä mainitun ALV petosdirektiivin muutoksia, joiden nojalla Eurofisc työalakoordinaattorit voivat vaihtaa tietoja mm. OLAFin kanssa. Ehdotuksen mukaisesti jäsenvaltiot voivat toimittaa OLAFille asiaankuuluvia tietoja, jotta se voi harkita asianmukaisia toimia toimeksiantonsa mukaisesti. Jos nämä tiedot on saatu toiselta jäsenvaltiolta, tämä voi vaatia, että tietojen toimittaminen edellyttää sen ennakkosuostumusta. Verohallinnon käsityksen mukaan tällä ei laajenneta ALV petosasetuksen soveltamisalaa ja Eurofisc yhteistyön mukaisia toimivaltuuksia, jolloin tietojenvaihto koskee vain ALV petosasioita.

Kansallisen sääntelyn näkökulmasta OLAFin tutkintaan liittyvien oikeuksien kannalta pitää arvioida myös verotustietojen kattava salassapito, jolla suojataan mm. verovelvollisen yksityisyyden suojaa sekä liike- ja ammattisalaisuuksia. Verohallinto kerää tietoja ja käyttää toimivaltaansa verotustehtävissä. Tietojen käyttö

muuta tarkoitusta varten edellyttää nimenomaista sääntelyä eikä kattava tietojenvaihto ole näiden muutosten perusteella toteutettavissa edellä mainitulla Eurofisc yhteistyöllä.

Lähtökohtana tulisi olla, että tietojenvaihto toteutettaisiin toimivaltaisten viranomaisten ja nimettyjen virkamiesten kautta eikä ulkomaisella virastolla voi olla suoraa pääsyä tai kyselyoikeutta sellaisiin tietoihin, jotka on suojattu kansallisella salassapidolla.

Tilitietojen osalta Verohallinto pitää hyvänä ratkaisua, jossa tiedot annettaisiin rahanpesun selvittelykeskuksen kautta.

Verohallinto ehdottaa, että ehdotetun sääntelyn toimeenpanossa arvioitaisiin olisiko Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 5 §:ssä tarkoitettu velvoitteidenhoitoselvitys tarpeellinen Euroopan petostorjuntaviraston tutkimuksissa. Velvoitteidenhoitoselvitysten hyödyntämisen edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia ei ole tässä aikataulussa mahdollista selvittää. Sääntelyn tulee kuitenkin olla kattavaa ja täsmällistä sekä asetuksen että kansallisen sääntelyn osalta.

Verohallinto on kiinnostunut olemaan mukana yhteistyön ja vaikuttavuuden kehittämisessä.

Erityisasiantuntija Taito von Konow

Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö